

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Eglutė“
direktorius 2023 m. kovo 29 d.
įsakymu Nr. V- 39

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „EGLUTĖ“ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ETNOKULTŪROS UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas – Klaipėdos lopšelis-darželis „Eglutė“ (toliau – Įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190434741. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Grupė – ikimokyklinio ugdymo mokykla.
2. Įstaigos buveinės adresas – Naujamių g. 8, Klaipėda. Tel. (8 46) 345784, el. p. egluteklaipeda@gmail.com.
3. Programos pavadinimas – neformaliojo vaikų švietimo Etnokultūros programa (toliau – Programa).
4. Programos rengėjai – Rimutė Tarvydienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, Alma Andriejauskienė, neformaliojo (papildomo) ugdymo vyresnioji mokytoja.
5. Programos trukmė – tęstinė.
6. Tikslinė amžiaus grupė – 3–5 m. ikimokyklinio amžiaus ir 6–7 m. priešmokyklinio amžiaus vaikai.
7. Programos įgyvendinimui Įstaigoje sukurtos palankios materialinės ugdymo(si) sąlygos: įrengtas etnografinis kambarys, surinkta senovinių daiktų, tautinių rūbų kolekcija, muzikiniai įrašai.
8. Neformaliojo vaikų švietimo Etnokultūros programa integruota į Įstaigos Ikimokyklinio ugdymo programą ir Priešmokyklinio ugdymo bendrąją programą ir vykdoma ugdymo proceso metu.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

9. Tikslas – puoselėti lietuvių etnines tradicijas, papročius ir ugdyti tautinį tapatumą.
10. Uždaviniai:
  - 10.1. tenkinti vaikų poreikį pažinti tautos kultūrą, folklorą bei papročius;
  - 10.2. ugdyti vaikų kūrybiškumą ir jautrumą tautiniam paveldui, naudojant įvairias raiškos priemones;
  - 10.3. skatinti ugdytinių tėvų (globėjų, rūpintojų) įsitraukimą į Įstaigos organizuojamas etninio ugdymo veiklas.

III SKYRIUS PROGRAMOS TURINYS

11. Turinys:
  - 11.1. Ikimokyklinis ugdymas:

Eil. Nr.	Veiklos sritys	Turinys
1.	Sakytinė kalba (klausymas, kalbėjimas)	Mokosi gyvos, turtingos, vaizdingos kalbos. Klauso folklorinės muzikos, sekamų, skaitomų pasakų. Domisi etnine literatūra, pasakų knygelėmis, komentuoja iliustracijas, kuria trumpus pasakojimus ir pasakas, vaidybines improvizacijas pagal pasakų, eilėraščių, dainų, muzikos kūrinių, tautosakos siužetus. Susipažįsta su žemaičių ir

		Klaipėdos krašto (šišioniškių) tarmėmis, aiškinasi jų reikšmes, bando atkartoti žodžius tarmiškai. Kuria skaičiuotes, paukščių balsų pamėgdžiojimus, greitakalbes. Bando sekti pasakas be galo, kuria ir seka trumpus pasakojimus, juokų pasakas, tarmiškai dainuoja žemaičių ir Klaipėdos krašto dainas.
2.	Aplinkos pažinimas	Susipažįsta su liaudies papročiais ir tradicijomis. Domisi senovės žmonių gyvenimo būdu: žiūrėdamas vaizdo įrašus lygina senovines ir šiuolaikines sodybas, darbus ir buitį. Susipažįsta su autentiškais buities daiktais ir įrankiais, jų naudojimu buityje. Muzikuodamas kūrybiškai panaudoja įvairius tradicinius buities ir aplinkos daiktus. Susipažįsta su tautos simboliais, etnomenine kultūra, liaudies meno dirbiniais. Dalyvauja edukacinėse išvykose, kuriose sužino apie lietuvių senuosius amatus ir papročius.
3.	Meninė raiška	Klausydamasis įvairių tautosakos žanrų suvokia ir pajunta jų grožį bei vertę. Tyrinėja liaudies dainas ir sutartines, pasitelkdamas įvairius pojūčius, realizuoja save dainuodamas, šokdamas, improvizuodamas ir grodamas. Balsu, judesiais, pasirinktu muzikos instrumentu pritaria klausomam liaudiškos muzikos įrašui. Šoka liaudies ratelius, šokius, naudodamas įvairius susikabinimo, figūrų išdėstymo būdus. Koncertuoja, dalyvauja vakaronėse, koncertuose, konkursuose, miesto ir respublikos etnokultūros projektuose. Kurdamas įvairius tautodailės darbus išradingai, neįprastai naudoja įvairias medžiagas: vilną, liną, gamtinę medžiagą, audinio skiautes, siūlus, antrines žaliavas. Kūrybos rezultatus pristato pasiūlytu būdu: žodžiu, piešiniu, nuotraukomis, dalyvauja parodose.
4.	Emocijų suvokimas ir raiška	Suvokia ir įsisąmonina iš kartos į kartą perduodamą senolių išmintį. Supranta ir atpažįsta savo ir kitų jausmus, nuotaikas, poreikius, valdo savo emocijų raiškos intensyvumą. Geba valdyti emocijas, susitarti tarpusavyje, gerbia savo ir kitų jausmus. Pasitiki savimi, geba papasakoti apie savo patirtį. Turiningai plėtoja pasirinktą veiklą, derina dainavimą su šokiu, žaidimu. Aptaria padarytus darbus, planuoja naujus, rodo iniciatyvą būti ir kurti drauge. Suvokia save, savo vaidmenį šeimos, giminės ir bendruomenės gyvenime. Dalijasi savo žiniomis su šeimos nariais. Dalyvauja vakarėjimuose kartu su tėvais ir seneliais. Dalyvaujamas masiniuose renginiuose ugdomi estetinį jautrumą, moralines ir dorovines vertybes, meilę šeimai, gimtinei Lietuvai.

11.2. Priešmokyklinis ugdymas:

Eil. Nr.	Kompetencijos	Turinys
1.	Komunikavimo	Išklauso suaugusiųjų, draugų pasakojimų, dalyvauja pokalbiuose, reiškia savo mintis, nuotaikas, nuomonę. Išraiškingai, drąsiai elgiasi scenoje, vartoja įvairių balso stiprumą, kalbėjimo, dainavimo tempą, intonaciją. Plečia žodyną ir šnekamąją kalbą tarmiškais, autentiškais sąvokomis, posakiais, patarlėmis bei priežodžiais. Kuria, mąsto, remiasi turimomis žiniomis apie daiktus spėdamas mįsles, spręsdamas, ką ir kaip (kokia intonacija, garsumu) tinka pasakyti įvairiose situacijose. Tyrinėja kultūros, meno objektus, pasakoja apie patirtus išgyvenimus, įspūdžius lankantis muziejuose, dailės parodose. Dalinasi žiniomis, patirtimi, kartu sprendžia problemas, laikosi

		taisyklių, normų.
2.	Pažinimo	Suvokia ir įsisąmonina iš kartos į kartą perduodamą senolių išmintį. Susipažįsta su etnokultūros vertybėmis ir reiškiniais. Domisi savo šeimos, giminės tradicijomis, bendruomenės papročiais ir amatais (drožyba, keramika, žvakių liejimu, linų apdirbimu, duonos kepimu). Lygina kitų tautų kultūras su gimtojo krašto tradicijomis. Susipažįsta su lietuvių tarmėmis, bando kalbėti tarmiškai. Tyrinėja senovinę aplinką, senovinius daiktus, rakandus, buitines įrankius, tautinius drabužius, audinius, jų raštus, pastebi spalvų derinius, raštus, ornamentiką ir simboliką. Kartu su pedagogais dalyvauja organizuojamose edukacinėse veiklose muziejuose, etnokultūros centruose, etnografinėse sodybose, kūrybinėse dirbtuvėse.
3.	Kūrybiškumo	Pastebi grožį supančioje aplinkoje, gamtoje, dailės kūriniuose, meno dirbiniuose, šokyje, dainoje. Išsako savo nuomonę apie sukurtus darbelius. Ieško naujų saviraiškos būdų, kuria pačių pasirinkta arba pasiūlyta technika. Klausosi, girdi gamtos garsus supančioje aplinkoje, muzikos kūriniuose, mėgdžioja, atkartoja, susikaupia ir įsiklauso į tylą. Dainuodamas reiškia savo emocijas ir mintis. Padainuoja intonacijas įvairiomis dermėmis (mažoru, minoru), žaidžia muzikinius ratelius, žaidimus, dalyvauja tradicinėse Rėdos rato šventėse. Naudoja įvairiausių garso išgavimo būdus, instrumentus iš gamtinės medžiagos ir namų apyvokos daiktų. Pedagogų inicijuotas, kuria bendrus meninius projektus su šeima. Lavina vaizduotę klausydamas pasakų ir mistinių istorijų. Kuria vaidybinius siužetus, žaidimus, pasakojimus. Puošia aplinką savo padarytais darbais. Įgytus meninės raiškos gebėjimus panaudoja vaidybinėje veikloje ir šventėse.
4.	Pilietiškumo	Įvairiuose šaltiniuose ieško informacijos apie švenčių tradicijas, papročius. Domisi ir pagal išgales tyrinėja kalendorinių ir šeimos švenčių papročius, tradicijas, vertina, dalinasi idėjomis, padedant suaugusiems, fiksuoja (filmuoja, fotografuoja) vyksmą. Ieško ir renka svarbiausią, aktualiausią informaciją apie keliones, lankytinas vietas ir elgesį keliaujant po gimtąjį miestą bei Lietuvą. Reiškia kylančias emocijas ir jausmus. Supranta kokybiškų įrankių, prietaisų, taip pat gerai atlikto darbo vertę. Tyrinėja senovinius daiktus, analizuoja jų pritaikymo galimybes, apmąsto patirtus išpūdžius, įprasmina savo patyrimą. Renka informaciją iš knygų, enciklopedijų, interneto ir kitų šaltinių apie tai, kaip gyvena kitų kraštų žmonės (tradicinis gyvenimo būdas, maistas, apranga). Susipažįsta su Lietuvoje gyvenančių tautų kultūra, jų tradicijomis, papročiais, apranga.

12. Programa pritaikoma įvairių ugdymo(si) poreikių turintiems vaikams. Atsižvelgiant į vaikų individualius ugdymo(si) poreikius, parenkamos užduotys, priemonės, individualūs ugdymo(si) metodai ir formos.

IV SKYRIUS PROGRAMOS METODAI, FORMOS IR PRIEMONĖS

13. Metodai: pasakojimas, pokalbis, stebėjimas, demonstravimas, aptarimas, vertinimas, improvizavimas, vaidybiniai elementai, muzikos klausymas, muzikavimas, lietuvių liaudies žaidimai, šokiai, dainos, žaidinimai, gamtos garsų pamėgdžiojimas.

14. Formos: etnokultūros valandėlės, kūrybinės dirbtuvės, projektai, tyrinėjimų stotelės, kūrybinė ateljė, išvykos, ekskursijos, vakaronės, kalendorinės šventės.

15. Priemonės: kompiuteris, projektorius, fotoaparatas, knygos, plakatai, piešiniai, nuotraukos, vaizdo įrašai, muzikos instrumentai, vaikų pagaminti instrumentai, enciklopedijos, popierius, spalvoti pieštukai, guašas, molis, vilna, audinių atraižos, tautiniai drabužiai, žaislai, gamtinė medžiaga, tautodailės albumai, metodinė ir grožinė literatūra, autentiški namų apyvokos daiktai, darbo įrankiai.

V SKYRIUS VAIKŲ PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

16. Įgyvendinus programą:

16.1. įgis žinių apie Lietuvos etninės kultūros tradicijas ir papročius;

16.2. atsiskleis ugdytinių kūrybiniai gebėjimai per etninę veiklą;

16.3. gerės Įstaigos ir šeimos bendradarbiavimas.

17. Vaikų ugdymo(si) pasiekimai ir pažanga vertinami pagal Įstaigos vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką.

SUDERINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Eglutė“
tarybos 2022 m. rugpjūčio 30 d.
posėdžio protokoliniu nutarimu
(protokolo Nr. V5-4)

SUDERINTA

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos
Švietimo skyriaus vedėja

Laima Prižgintienė

2023 m. kovo 10 d.